P9_TA(2020)0137

Protokollet om genomförande av partnerskapsavtalet om fiske mellan Europeiska gemenskapen och Guinea-Bissau (2019–2024) (resolution

Europaparlamentets resolution som inte avser lagstiftning av den 18 juni 2020 om utkastet till rådets beslut om ingående av protokollet om genomförande av partnerskapsavtalet om fiske mellan Europeiska gemenskapen och Republiken Guinea-Bissau (2019–2024) (08928/2019 – C9-0011/2019 – 2019/0090M(NLE))

(2021/C 362/22)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av utkastet till rådets beslut (08928/2019),

— med beaktande av ingåendet av protokollet om genomförande av partnerskapsavtalet om fiske mellan Europeiska gemenskapen och Republiken Guinea-Bissau (08894/2019),

— med beaktande av den begäran om godkännande som rådet har lagt fram i enlighet med artikel 43 samt artikel 218.6 andra stycket a led v och artikel 218.7 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (C9-0011/2019),

— med beaktande av artikel 31.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1954/2003 och (EG) nr 1224/2009 och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2371/2002 och (EG) nr 639/2004 och rådets beslut 2004/585/EG ([1]),

— med beaktande av sin resolution av den 12 april 2016 om gemensamma regler för genomförandet av den gemensamma fiskeripolitikens externa dimension, inbegripet fiskeavtalen ([2]),

— med beaktande av sin lagstiftningsresolution av den 18 juni 2020 ([3]) om utkastet till beslut,

— med beaktande av artikel 105.2 i arbetsordningen,

— med beaktande av yttrandet från utskottet för utveckling,

— med beaktande av betänkandet från fiskeriutskottet (A9-0013/2020), och av följande skäl:

A. Det allmänna målet med partnerskapsavtalet om hållbart fiske mellan EU och Guinea-Bissau är att stärka samarbetet om fiske mellan EU och Guinea-Bissau, till fördel för båda parter, genom att främja en politik för hållbart fiske och ett sunt och hållbart nyttjande av fiskbestånden i Guinea-Bissaus fiskezon, utöver utvecklingen av Guinea-Bissaus fiskerisektor och dess blå ekonomi.

B. Utnyttjandet av fiskemöjligheterna enligt det tidigare partnerskapsavtalet om hållbart fiske betraktas överlag som tillfredsställande.

([1]) EUT L 354, 28.12.2013, s. 22.
([2]) EUT C 58, 15.2.2018, s. 93.
([3]) Antagna texter, P9_TA(2020)0136.

Torsdagen den 18 juni 2020

C. I förhållande till de olika partnerskapsavtal om hållbart fiske som EU har ingått med tredjeländer har partnerskapsavtalet om hållbart fiske mellan EU och Guinea-Bissau kommit att få stor betydelse och är för närvarande det tredje viktigaste avtalet om man ser till avsatta belopp, och dessutom är avtalet ett av bara tre avtal som möjliggör tillträde till blandfiske.

D. Bidraget från Guinea-Bissaus fiskerisektor till landets välstånd är mycket lågt (3,5 procent av BNP 2015), trots att de belopp som landet kommer att erhålla via partnerskapsavtalet om hållbart fiske som ekonomisk ersättning för tillträde till bestånden kommer att utgöra ett betydande tillskott till landets offentliga finanser.

E. Jämfört med det föregående protokollet har EU:s ekonomiska ersättning höjts från 9 miljoner EUR till 11,6 miljoner EUR per år beträffande det årliga beloppet för tillträde till fiskeresurserna och från 3 miljoner EUR till 4 miljoner EUR per år beträffande EU:s stöd till Guinea-Bissaus fiskeripolitik.

F. Under den tid som protokollet är i kraft kommer fiskemöjligheterna att fastställas på två olika sätt: under de två första åren i form av fiskeansträngning (mätt i bruttoregisterton – BRT) och under de tre sista åren i form av total tillåten fångstmängd (TAC, mätt i ton). Denna övergång bör under protokollets två första år åtföljas av genomförandet av ett elektroniskt system för fångstrapportering och behandlingen av fångstuppgifter.

G. Under den första period som protokollet är i kraft kommer EU:s fartyg att beviljas följande fiskemöjligheter: 3 700 BRT för räktrålare med frysanläggning, 3 500 BRT för fiske- och bläckfisktrålare med frysanläggning och 15 000 BRT för trålare för små pelagiska bestånd, 28 notfartyg och fartyg för långrevsfiske för tonfisk – med frysanläggning samt 13 spöfiskefartyg för tonfisk. Under den andra perioden kommer EU:s fartyg att beviljas följande fiskemöjligheter: 2 500 ton för räktrålare med frysanläggning, 11 000 ton för fisketrålare med frysanläggning, 1 500 ton för bläckfisktrålare och 18 000 ton för trålare för små pelagiska bestånd, 28 notfartyg och fartyg för långrevsfiske för tonfisk – med frysanläggning samt 13 spöfiskefartyg för tonfisk.

H. Det första fiskeavtalet mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Guinea-Bissau ingicks 1980. Det föregående protokollet till avtalet löpte ut den 23 november 2017. Den del av dessa avtal som avser utvecklingssamarbete (dvs. sektorstöd) har på det stora hela inte presterat tillräckligt bra. Det har emellertid märkts förbättringar när det gäller uppföljning, kontroll och övervakning av fiskeverksamheten, kapaciteten att genomföra hygieninspektioner samt Guinea-Bissaus deltagande i regionala fiskeriorganisationer. Samarbetet avseende fiskerisektorn måste stärkas för att bättre främja utvecklingen av den lokala fiskerinäringen och närliggande näringar och verksamheter för att på detta sätt säkerställa att en större andel av det mervärde som skapas genom nyttjandet av landets naturresurser stannar i Guinea-Bissau.

I. För att främja utvecklingen inom Guinea-Bissaus fiskerisektor måste man åtgärda bristerna i grundläggande infrastruktur såsom hamnar, landningsplatser samt anläggningar för lagring och beredning av fisk, i ett försök att se till att fisk som fångas i Guinea-Bissaus vatten också landas i landet.

J. FN:s årtionde för havsforskning till stöd för hållbar utveckling 2021–2030 inleds 2021. Tredjeländer måste uppmuntras att spela en central roll i kunskapsinhämtningen.

K. EU:s handel med fiskeriprodukter från Guinea-Bissau ligger nere sedan många år på grund av att Guinea-Bissau inte uppfyller EU:s sanitära bestämmelser. Förseningarna i förfarandet med att certifiera analysinstitutet utgör det främsta hindret för export av fiskeriprodukter från Guinea-Bissau till EU. Landets myndigheter och kommissionen arbetar tillsammans i certifieringsprocessen för att exporten ska kunna återupptas.

L. Det måste säkerställas att en större andel av det mervärde som genereras genom nyttjandet av fiskbestånden i Guinea-Bissaus fiskezon stannar i landet.

M. Det har skapats få direkta anställningstillfällen i fiskerisektorn i Guinea-Bissau, även vad gäller anställning av lokala besättningsmän på fartygen (antalet lokala besättningsmän på dessa fartyg är lägre nu än när det föregående protokollet var i kraft) och kvinnor, som är beroende av fiskerisektorn för sitt uppehälle och sina arbeten.

N. Jämfört med det föregående protokollet har antalet besättningsmän som ska mönstras på EU:s fartyg ökat avsevärt. EU:s fartygsägare ska bemöda sig om att mönstra på ytterligare besättningsmän från Guinea-Bissau. Guinea-Bissaus myndigheter ska ta fram och regelbundet uppdatera en vägledande förteckning över kvalificerade besättningsmän som står på tur att mönstras på EU:s fartyg.

O. Bekämpningen av IUU-fisket (olagligt, orapporterat och oreglerat fiske) i Guinea-Bissaus territorialvatten har gått framåt, tack vare skärpta övervakningsåtgärder inom landets exklusiva ekonomiska zon, särskilt åtgärder som kan tillskrivas Fiscap (övervakning och kontroll av fiskeverksamheten) som omfattar en observatörskår och snabbgående patrullfartyg. Det finns fortfarande luckor och brister som måste åtgärdas, bl.a. beträffande det satellitbaserade kontrollsystemet för fartyg (VMS).

P. Det har gjorts framsteg i förtecknandet av bottenlevande bestånd i Guinea-Bissaus exklusiva ekonomiska zon, särskilt rapporten från kampanjen för utvärdering av de bottenlevande bestånden i Guinea-Bissaus exklusiva ekonomiska zon från januari 2019.

Q. Guinea-Bissau är ett av tretton länder som ingår i projektet för förbättrad regional fiskeriförvaltning i Västafrika (Pescao), antaget genom kommissionens beslut C(2017)2951 av den 28 april 2017, vilket bl.a. syftar till att stärka förebyggandet av och åtgärderna mot IUU-fiske genom att förbättra uppföljningen, kontrollen och övervakningen på nationell och regional nivå.

R. Integrationen i det nuvarande protokollet av de av parlamentet tidigare formulerade rekommendationerna har inte varit helt tillfredsställande.

S. Parlamentet måste i god tid och i alla skeden underrättas om de förfaranden som avser det nya protokollet eller dess förnyelse.

1. Europaparlamentet noterar betydelsen av partnerskapsavtalet om hållbart fiske mellan EU och Guinea-Bissau, såväl för Guinea-Bissau som för de EU-flottor som fiskar i Guinea-Bissaus fiskezon. Parlamentet understryker att det finns utrymme för större förbättringar av samarbetet om fiske mellan EU och Guinea-Bissau och uppmanar på nytt kommissionen att vidta alla åtgärder som krävs för att gå längre än tidigare protokoll om genomförande av detta avtal för att säkerställa att detta partnerskapsavtal om hållbart fiske utmynnar i tillfredsställande utvecklingsnivåer beträffande den lokala fiskerisektorn i stort och att det är förenligt med målen i FN:s mål 14 för hållbar utveckling om att bevara och hållbart förvalta haven och de marina resurserna för att få till stånd en hållbar utveckling.

2. Europaparlamentet anser att målen i partnerskapsavtalet om hållbart fiske mellan EU och Guinea-Bissau har uppnåtts i varierande grad: samtidigt som avtalet har gett och fortsätter att ge EU:s fartyg omfattande fiskemöjligheter i Guinea-Bissaus fiskezon, fiskemöjligheter som i hög grad utnyttjas av EU:s fartygsägare, har utvecklingen av den lokala fiskerisektorn på det stora hela varit otillräcklig och otillfredsställande.

3. Europaparlamentet betonar att artikel 3 i protokollet innehåller en ickediskrimineringsbestämmelse som innebär att Guinea-Bissau förbinder sig att inte bevilja mer fördelaktiga tekniska villkor för andra utländska flottor som fiskar i Guinea-Bissaus fiskezon och som har samma egenskaper och fiskar efter samma arter. Parlamentet uppmanar kommissionen att noggrant följa EU:s fiskeavtal med tredjeländer som återfinns i Guinea-Bissaus fiskezon.

4. Europaparlamentet välkomnar att EU-fartygen – i enlighet med kapitel 5 i bilagan till protokollet – genom direkta landningar bidrar till livsmedelstryggheten i Guinea-Bissau, till förmån för lokalsamhällena och för att främja inhemsk handel med och konsumtion av fisk.

5. Europaparlamentet anser att en omställning inom förvaltningen av fiskemöjligheterna (från en förvaltning som bygger på fiskeansträngning till en förvaltning som utgår från total tillåten fångstmängd) utgör en utmaning för det här protokollet. Parlamentet uppmanar kommissionen och Guinea-Bissau att utan dröjsmål främja en lämplig och effektiv omställning, som noggrant ger akt på att det elektroniska systemet för fångstrapportering och för behandling av fångstuppgifter är tillförlitligt och effektivt.

6. Europaparlamentet framhåller att det behövs avsevärda framsteg vad gäller utvecklingen av Guinea-Bissaus fiskerisektor, inklusive av närliggande näringar och verksamheter, och uppmanar kommissionen att vidta alla nödvändiga åtgärder – inklusive en eventuell översyn och en utökning av den del av avtalet som avser sektorstöd, liksom åtgärder för att höja den ekonomiska ersättningens utnyttjandegrad – i syfte att uppnå detta mål.

7. Europaparlamentet anser att målen i partnerskapsavtalet om hållbart fiske mellan EU och Guinea-Bissau inte kommer att uppnås om inte avtalet bidrar till att det inrättas ett system för hållbar långsiktig förvaltning av nyttjandet av landets fiskbestånd. Parlamentet anser det vara av yttersta vikt att protokollets bestämmelser om sektorstöd följs så att protokollet bidrar till att den nationella fiskeristrategin och den blå ekonomin genomförs i alla delar. Parlamentet anser i detta avseende att EU i första hand bör stödja följande områden, och att det för detta ändamål måste mobiliseras nödvändigt tekniskt och ekonomiskt stöd i syfte att

a. stärka den institutionella kapaciteten, särskilt regionala och övergripande fiskeriförvaltningsstrategier, i syfte att beakta de sammanlagda effekterna av olika fiskeavtal som ingåtts av länderna i regionen,

b. stödja stärkandet av marina skyddsområden som ett steg på vägen mot integrerad förvaltning av fiskeresurser,

c. uppföra viktig infrastruktur för fisket och närliggande verksamheter, exempelvis hamnar (både för industriellt och småskaligt fiske), anläggningar för landning, lagring och beredning av fisk, marknader, distributions- och saluförings-strukturer och kvalitetsanalysinstitut, i syfte att göra det mer attraktivt att landa fisk som fångats i Guinea-Bissaus vatten,

d. förbättra de lokala fiskeriföretagens kapacitet genom stöd till fiskarorganisationer,

e. utbilda de yrkesverksamma inom fisket,

f. stödja småskaligt fiske,

g. bidra till god ekologisk status för den marina miljön, särskilt genom stöd till lokala aktörers insatser för att samla in avfall och fiskeutrustning,

h. erkänna och stärka kvinnors och unga människors roll inom fisket, och bättre organisera deras roller genom att stödja de förutsättningar som krävs för detta.

8. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen och medlemsstaterna att i sin utvecklingspolitik och sin politik för officiellt utvecklingsbistånd beakta att Europeiska utvecklingsfonden (EUF) och det sektorstöd som föreskrivs i partnerskapsavtalet om hållbart fiske mellan EU och Guinea-Bissau måste komplettera varandra och vara helt och hållet samordnade, i syfte att stärka den lokala fiskerisektorn.

9. Europaparlamentet uttrycker sin oro över det ökande antalet fiskmjöls- och fiskoljefabriker längs Afrikas västkust, vilka också får sin fisk från Guinea-Bissaus vatten. Parlamentet understryker att industrifiske strider mot hållbarhets-principen och hämmar leveranserna av värdefulla proteinresurser till lokalbefolkningen. Parlamentet välkomnar att hamn- och landningsanläggningarna i Guinea-Bissau har expanderat, men är samtidigt oroat över att detta skulle kunna följas av uppförandet av nya fiskmjölsfabriker.

10. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och Guinea-Bissaus myndigheter att stärka sitt samarbete för att fastställa villkoren för export av fiskeriprodukter från Guinea-Bissau till EU, i synnerhet beträffande kontrollen av de sanitära kraven och certifieringen av analysinstitutet (CIPA), i syfte att häva det gällande förbudet, främja utvecklingen av den lokala fiskerisektorn och därmed bidra till möjligheten att uppnå målen i partnerskapsavtalet om hållbart fiske.

11. Europaparlamentet framhåller behovet av att stärka bidraget via partnerskapsavtalet om hållbart fiske till skapandet av både direkta och indirekta lokala arbetstillfällen, både på de fartyg som verkar inom ramen för partnerskapsavtalet och inom fiskeanknuten verksamhet, antingen denna föregår fångsten eller följer på den. Parlamentet anser att medlemsstaterna kan spela en viktig roll för och delta aktivt i kapacitetsuppbyggnads- och utbildningsinsatserna, i avsikt att uppnå detta mål.

12. Europaparlamentet erinrar om den unika naturen i Guinea-Bissaus marina och kustnära ekosystem, såsom mangroveskogarna, som fungerar som uppväxtområden för fiskeresurserna och som kräver särskilt riktade åtgärder för att skydda och återställa den biologiska mångfalden.

13. Europaparlamentet anser att det vore intressant att ta fram information om de fördelar som tillämpningen av protokollet medför för de lokala ekonomierna (t.ex. sysselsättning, infrastruktur och samhällsförbättringar).

14. Europaparlamentet anser att det behövs fler och bättre uppgifter om samtliga fångster (målarter och bifångster), om bevarandestatusen för fiskbestånden i Guinea-Bissaus fiskezon och, rent allmänt, om hur partnerskapsavtalet om hållbart fiske påverkar ekosystemen, och att det krävs en insats för att utveckla Guinea-Bissaus kapacitet att själv samla in sådana uppgifter. Parlamentet uppmanar kommissionen att bidra till att säkerställa att de organ som ansvarar för att övervaka genomförandet av partnerskapsavtalet om hållbart fiske, särskilt den gemensamma kommittén och den gemensamma vetenskapliga kommittén, kan fungera normalt, med deltagande av sammanslutningar av småskaliga fiskare, sammanslutningar för kvinnor som arbetar i fiskerisektorn, fackföreningar, företrädare för kustsamhällena samt civilsamhälleorganisationer i Guinea-Bissau.

15. Europaparlamentet anser att insamlingen av fångsuppgifter i Guinea-Bissau absolut måste förbättras. Parlamentet efterlyser dessutom en förbättring av överföringen av uppgifter som genererats av EU-fartygens VMS-system via flaggstaten till de afrikanska myndigheterna. Parlamentet efterlyser bättre interoperabilitet mellan uppgiftssystemen.

16. För att förbättra insynen efterlyser Europaparlamentet med kraft att det ska offentliggöras rapporter om de åtgärder som har fått stöd genom sektorstödet.

17. Europaparlamentet anser att om fiskeverksamheten, på grundval av välmotiverade vetenskapliga utlåtanden skulle avbrytas eller beläggas med restriktioner i syfte att värna beståndens hållbarhet, i enlighet med vad som anges i protokollet, bör i första hand det lokala fiskets behov tillgodoses.

18. Europaparlamentet betonar vikten av överskottskravet för de EU-fartyg som fiskar i tredjeländers vatten.

19. Europaparlamentet framhåller behovet av att förbättra styrningen, kontrollen och övervakningen av Guinea-Bissaus fiskezon och bekämpa IUU-fisket, bl.a. genom att stärka fartygsövervakningen (genom VMS-systemet), i syfte att göra fiskeverksamheten mer hållbar.

20. Europaparlamentet förespråkar med kraft att det ska inkluderas öppenhetsbestämmelser som skulle innebära att alla avtal med stater eller privata aktörer som beviljar utländska fartyg tillträde till Guinea-Bissaus exklusiva ekonomiska zon måste offentliggöras.

21. Europaparlamentet betonar vikten av att vid tilldelningen av de fiskemöjligheter som tillhandahålls genom partnerskapsavtalet om hållbart fiske utgå från principerna om rättvisa, balans och öppenhet.

22. Europaparlamentet betonar vikten av att landningarna av fisk i Guinea-Bissaus hamnar bidrar till lokal beredningsverksamhet och livsmedelstrygghet, både i fråga om arter och kvalitet.

23. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att skicka parlamentet protokollen och slutsatserna från den gemensamma kommitténs möten, det fleråriga sektorsprogram som avses i artikel 5 i protokollet och resultaten av de årliga utvärderingarna av det, information om samordningen mellan detta program och den strategiska planen för utveckling av Guinea-Bissaus fiskerinäring (2015–2020), protokollen och slutsatserna från den gemensamma vetenskapliga kommitténs möten samt uppgifter om IUU-fisket i Guinea-Bissaus fiskezon, integreringen av ekonomiska aktörer från EU i Guinea-Bissaus fiskerisektor (artikel 10 i protokollet) och kontrollen av efterlevnaden av fartygsägarnas skyldigheter (t.ex. vad gäller det naturabidrag som föreskrivs i kapitel V i bilagan till protokollet). Parlamentet uppmanar kommissionen att under protokollets sista giltighetsår och innan förhandlingar om att förnya det inleds, förelägga parlamentet en fullständig rapport om protokollets genomförande.

24. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och Guinea-Bissaus myndigheter att lämna mer utförlig information om utvecklingen av verksamheter som är knutna till industrifisket i regionen.

25. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att bättre integrera parlamentets rekommendationer i partnerskapsavtalet om hållbart fiske mellan EU och Guinea-Bissau och att beakta dem under arbetet med att förnya protokollet.

26. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet och kommissionen samt till regeringarna och parlamenten i medlemsstaterna och i Guinea-Bissau.